

Bestuurlijk Testament - tips van de oude aan de nieuwe gemeenteraad

Er zijn **100** losse tips van raads- en commissieleden vanuit 2018-2022 ontvangen. **67** daarvan hebben draagvlak bij (bijna) alle fracties. Deze vormen samen het 'Bestuurlijk testament'. Op 4 mei, tijdens een bijeenkomst van de Denkgroep Werkwijze Raad wordt dit besproken.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
1.	Accountant	Meer inzetten t.b.v. de controlerende taken van de gemeenteraad.	De gemeenteraad is opdrachtgever van de accountant; de accountant verricht nu minimaal noodzakelijke werkzaamheden. Het kan de gemeenteraad helpen hem vaker in te zetten op dossiers (zoals recent op de haven) en daar dus extra budget voor uit te trekken, jaarlijks. De Auditcommissie hier een rol in geven (aansturing, keuze extra onderzoeken).	De griffier zal dit op de agenda van een Auditcommissie plaatsen.
2.	Ambtenaren	Vaker contact met raads- en commissieleden	Belangrijk voor de band en het wederzijds begrip; in de commissie aan tafel in geval van technische vragen, overdag (via de griffier) beschikbaar voor het beantwoorden van (a-politieke) vragen over thema's die spelen.	Dit bespreken in de Driehoek (burgemeester, secretaris en griffier) en: Verwerken in het raadsvoorstel dat de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , aanpast
3.	Bestuurlijke Uitwisseling	Den Helder-Texel	Een bestuurlijke uitwisseling tussen raden en colleges van Den Helder her-instellen. Zoals voorheen (en in aanvulling op de uitwisseling met de KOP-gemeenten); 1 of 2-jaarlijks; omdat onze gemeenten belangrijke thema's delen.	De griffier zal dit bespreken met de voorzitter van de gemeenteraad.
4.	Commissieleden	Niet 1 maar 2 keer per jaar kunnen nieuwe commissieleden worden benoemd.	De beperking dat er slechts op 1 moment per jaar nieuwe commissieleden toegelaten mogen worden wijzigen in: twee keer per jaar (in maart en in september).	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
5.	Commissieleden	Van 4 naar 3 commissieleden (o.a. vanwege kosten).	Het aantal commissieleden kan worden teruggebracht worden naar maximaal 3 per fractie.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
6.	Communicatie	Communicatie vanuit de gemeenteraad.	Er moet beter uitgelegd worden wat de raad besluit/doet en waarom; a-politiek, maar wel helder - dat kan bijv. via een periodieke pagina in de krant. Doel: kloof verkleinen; nadenken hoe dit te realiseren. Vraag de griffie de mogelijkheden in kaart te brengen (via een Communicatieplan Gemeenteraad)	De griffie zal dit meenemen in het griffieplan.
7.	Democratie/ Bestuurscultuur	Quick Scan Democratie doen bij de start van de nieuwe raad.	De Quick Scan Democratie zorgt dat je als gemeente inzicht krijgt in de werking van de lokale democratie; je ontvangt een integraal beeld, een 'foto', van de stand van je eigen lokale democratie. Dit beeld komt tot stand door de input van inwoners, raadsleden, collegeleden en ambtenaren. De uitkomst is een startpunt om in gesprek te gaan over de lokale democratie. Daarna kunnen er samen stappen worden genomen om het democratische samenspel te versterken. Advies: dit koppelen aan de uitvoering van de motie 'Nieuwe democratische vormen'	Dit zal worden betrokken bij de uitvoering van de motie ' Nieuwe democratische vormen '.
8.	Democratie/ Bestuurscultuur	Een paar keer in een raadsperiode praten over wederzijdse verwachting.	Periodiek gesprek tussen raad en college over wederzijdse verwachtingen; hoe gaat het? Het gaat dan over bestuurscultuur, samenwerking raad - en college, rolopvatting, informatievoorziening.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
9.	Device/computer	Onderzoeken of de iPad voldoet	Het scherm is klein, het toetsenbord niet handig; onderzoeken of er betere devices beschikbaar zijn (resultaat: medio 2024; er zijn al refurbished iPads besteld door ICT)	De griffie start een DenkGroep vanuit de raads- en commissieleden, ondersteund door iemand vanuit de ICT-afdeling.
10.	Fractievoorzitters- overleg	Functie en begrenzing moet duidelijk zijn.	Hier goed over nadenken en duidelijk omschrijven wat bespreek je met slechts een afvaardiging vanuit de raad (en niet met alle raadsleden?); aansluiten bij taken die andere gemeente vaak onder een 'Presidium' scharen. Essentie: alleen gevoelige onderwerpen - daar waarbij sprake is van (potentiële) schade als er openlijk over wordt gesproken. Advies: Laat de griffie een notitie schrijven over wel/geen Fractievoorzittersoverleg; voor- en nadelen, onderwerpen et cetera.	De griffier stelt hierover een notitie op; afhankelijk van het effect daarvan zal het betreffende hoofdstuk in de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , worden aangepast.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
11.	Geheime stukken	Zet duidelijk op papier hoe het werkt met geheim/vertrouwelijk.	Het is van belang dat er duidelijkheid komt over vertrouwelijk/geheim. Er zijn verschillende ideeën over. Het is goed om hier in een denkgroep over te sparren. Het gaat bij geheimhouding en vertrouwelijk dan over: wat verstrek je wel/niet aan de raad? En hoe dan? Ook wordt even gesproken over de beveiliging van de iPad en iBabs; ook dit wordt meegenomen (noot griffier: er wordt nu al gewerkt aan een 2-traps verificatie in iBabs).	De griffier stelt hierover een notitie op; afhankelijk van het effect daarvan zal de betreffende in de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , worden aangepast.
12.	Insprekers	Moeten met een goed gevoel de raadzaal verlaten	De commissievoorzitter moet helder maken wat het vervolg is (college pakt het op, of raad, of niks, als niks gedaan kan worden)	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
13.	Insprekers	Uiterlijk termijn aanmelding insprekers.	Gaan hanteren van een uiterlijke termijn voor aanmelding inspraak (24 uur voor de vergadering). Dit maakt het duidelijk wat de commissie -en het college- kan verwachten - iedereen kan zich er op voorbereiden. Wel geldt een escape voor urgente onderwerpen, die kort voor een vergadering het licht zien.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
14.	Insprekers	Heldere knip tussen inspraak (met vragen) en vervolg van de vergadering.	Belangrijk dat er een knip is tussen de werkelijke inspraak en het vragen kunnen stellen aan de spreker enerzijds en de discussie naar aanleiding van de inspraak, of vragen n.a.v. inspraak aan de wethouder.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
15.	Insprekers	Voorkomen dat een Inspraak Publieksrondvraag een compleet agendapunt wordt.	Wanneer gebruik gemaakt wordt van het spreekrecht over een onderwerp wat niet op de agenda staat (Publieksrondvraag), moet voorkomen worden dat dat op dat moment een compleet agendapunt wordt. De spreker doet zijn verhaal, er kunnen vragen gesteld worden aan de spreker en vervolgens aan de wethouder. Niet meer dan dat. Het is vervolgens aan de commissie om een voorstel te doen over het vervolg van de inbreng van de spreker. De raadscommissie beslist daar zelf over.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
16.	Interruptie	Duidelijker uitleggen hoe het werkt (alleen een (korte) vraag, bijvoorbeeld).	Beter uitleggen wat een interruptie is en waar deze voor is bedoeld (en: altijd in vraagvorm.). De voorzitter staat de interruptie toe op een natuurlijk moment in het betoog (einde van een zin).	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
17.	Inwoner Informatieavonden	Op 26 juni 2019 heeft de gemeenteraad de motie Inwoner Informatieavonden aangenomen.	De afspraken (klik hier) kunnen worden vertaald in de Verordening.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
18.	Lange Termijn Planning	Meer van de raad maken	Betrekken bij de vergaderingen over de Perspectiefnota en de Programmabegroting.	
19.	Moties	Niet integraal voorlezen maar kort de essentie vertellen (pitchen)	Om het leuk te houden voor de luisteraar: niet helemaal voorlezen maar de essentie kost pitchen (à la raadsvoorstellen)	
20.	Notulen commissie en raad	Na vertrek Erie: geen notulen meer	Alleen een besluitenlijst (Korte Weergave 'plus' - bijvoorbeeld toevoegen: per agendapunt de gespreksonderwerpen; waar dus in de raad het debat vooral over zal gaan). Dit, omdat alle vergaderingen zijn terug te kijken, met ondertiteling. En van de ondertiteling kan een uitdraai gemaakt worden. Wel belangrijk om binnen een aantal weken te kunnen beschikken over het transscript (=uitdraai gehele ondertiteling) - in elk geval op het <i>moment van publiceren van de volgende</i> vergaderingen.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
21.	Omgangsvormen	Onderling en tussen de verschillende 'lagen'	Respect moet het toverwoord zijn. Naar elkaar en ook van raad naar college (en andersom) en van ambtenaren naar raad/college (en andersom). Meningeën mogen verschillen en kritiek mag ook, maar dat moet op de juiste wijze worden geadresseerd en: altijd met respect voor elkaars rol.	
22.	Planningscommissie	Criteria 'bespreekrijp'	Het is belangrijk dat de leden van de Planningscommissie weten welke criteria gelden voor de kwalificatie 'Bespreekrijp'.	

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
23.	Planningscommissie	De Planningscommissie (als vergadering) <u>opheffen</u>	Als er geen Planningscommissie is, kunnen de commissiestukken een week eerder worden gepubliceerd; is er meer leestijd/voorbereidingstijd. De taken van de Planningscommissie (qua commissie-agendering) kunnen worden gedaan door de griffie (al dan niet met de betreffende commissievoorzitters). De overige taken (de Raadsplanner, Raadsinformatieavonden et cetera) kunnen ook door de griffie worden gedaan, bijvoorbeeld - via de 'Blik op de raad'. En de LTP kan op de agenda van de raadscommissie. Advies: stop -bij wijze van proef- met de Planningscommissie.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
24.	Raadsbesluiten	Zodanig formuleren dat sprake is van een helder besluit, dat controleerbaar is.	Herinnering aan het eerdere advies van de Auditcommissie van 17 juni 2020: Belangrijke doelen vanuit beleidsstukken en -visies moeten een plaats krijgen in de planning & control-cyclus, zodat op deze doelen kan worden gerapporteerd en gestuurd. Dus: ook bij concept-raadsbesluiten moeten belangrijke doelen expliciet benoemd worden. <u>Voorbeeld:</u> BESLUIT 1) de woonvisie vast te stellen 2) vanuit deze Woonvisie de volgende doelen op te nemen in de planning en control-cyclus: a) b) Door toevoeging van het tweede beslip punt borg je rapportering van de p & c-cyclus op doelen die de raad belangrijk vindt en ook wilde realiseren via het vaststellen van de betreffende beleidsnota of -visie. En: Nakijken beleidsstukken die in de laatste 2 jaar zijn vastgesteld op 'belangrijke doelen' en zorgen dat deze, via de Auditcommissie, in de planning en control terecht komen.	Vanuit de gemeentesecretaris en de griffier wordt een project gestart dat moet leiden tot betere raadsvoorstellen en -besluiten; dit wordt daarbij meegenomen.
25.	Raadschallenge	De Raadschallenge een paar keer per Raadsperiode organiseren	De Raadschallenge is een rollenspel, waarbij ambtenaar en raadslid van rol wisselen (meer info: klik hier). Doelen: wederzijds begrip bevorderen, afstand verkleinen	De griffie zal dit gaan organiseren in 2022.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
26.	Raadscommissie	De voorstelronde achterwege laten.	Is overbodig, aangezien de namen van sprekers altijd in beeld staan en ook: omdat woordvoerders wisselen tijdens de vergaderingen.	Commissievoorzitters zullen de voorstelronde voortaan overslaan.
27.	Raadscommissie	Een speciale werkgroep 'Grote projecten' instellen.	Deze werkgroep wordt dan het aanspreekpunt voor grote projecten, grex-en (in feite: een stap in het kader van het Rekenkamerrapport 'Grote projecten Texel').	De griffie zal dit oppakken, samen met de organisatie.
28.	Raadscommissie	Ambtenaren aanwezig	Voor de technische vragen; gewoon aan tafel - bij de start (eerste ronde). Het is niet erg om niet alles te weten; alleen de politieke vragen voor de wethouders. Maar: beoordeling blijft bij de wethouder zelf.	Dit zal worden doorgegeven aan het college.
29.	Raadscommissie	Andere vergaderdagen: woensdag en donderdag (voor de commissie)	Dan is er iets meer tijd tussen bespreking laatste beantwoording van raadsragen in het college en verzending van de antwoorden.	Het vergaderschema zal op deze wijze worden aangepast.
30.	Raadscommissie	Technische vragen bij een agendapunt: schriftelijk, niet in de vergadering.	Het stellen van (technische) vragen maakt dat een debat voor een buitenstaander moeilijker te volgen is. Het stellen van dit soort vragen schriftelijk voorafgaand aan een commissie heeft daarom voorkeur. Uiteraard is de raadscommissie wel de plaats voor het stellen van politieke vragen. De gemaakte afspraken moeten bijdragen aan het aantrekkelijker worden van het debat in de raadszaal voor de toehoorders. En: laat de griffie een uitleg op papier zetten over wat nu precies een technische vraag is (en wat niet).	De griffie zal een uitleg op papier zetten over technische en politieke vragen, met daarbij de werkwijze (wanneer/hoe stellen)
31.	Raadscommissie	De commissieleden moeten letten op inbreng.	Het moet vlotter, minder herhalingen, geen technische vragen (die voorafgaand aan de vergadering stellen)	Dit is iets dat de commissieleden zelf moeten oppakken.
32.	Raadscommissie	Verzoeken tot agenda-wijziging tijdig en schriftelijk inbrengen.	Als een fractie of fracties een voorstel van de commissie-agenda willen afvoeren, dan wordt dat z.s.m. schriftelijk, via e-mail en met redenen omkleed bij de griffier ingediend. Ook wordt aangegeven wat er dan verder wel met het betreffende punt moet gebeuren (bijvoorbeeld: met X of Y aanvullen en dan naar de volgende commissie-ronde). De griffier verzorgt verspreiding aan de commissieleden en het college. Het verzoek kan dan door het college worden beoordeeld op de consequenties van het afvoeren van de agenda en zowel voorzitter als overige commissieleden hebben tijd om zich op het verzoek te beraden.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
			Als dan het agendapunt 'Vaststelling agenda' behandeld wordt, dan kan de voorzitter het gesprek daarover goed leiden en kunnen commissieleden een geïnformeerde stem uitbrengen (voor/tegen afvoering van de agenda).	
33.	Raadsinformatie-avonden	Professioneler (qua sheets, apparatuur)	Te vaak werkt iets niet en/of zijn sheets onleesbaar; iemand verantwoordelijk maken voor het (technisch) professioneler laten verlopen van zo'n avond.	Dit zal door de griffie worden doorgegeven aan organisatoren van deze avonden.
34.	Raadsinformatie-avonden	Ook informatie 'elders' ophalen (niet alleen via het college)	De raad kan ook zelf informatie-brengers toevoegen aan avonden; externen, die zelf (via de griffie) benaderen of een collega-gemeente, waar iets al wordt gedaan. Doel: objectievere informatie. De wijze van vergaren informatie door de raad en betrekken van de raad kan worden besproken op de momenten waarop de perspectiefnota en de Programmabegroting op de agenda staan.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
35.	Raadsinformatie-brieven	Raadsinformatiebrieven - minder/minder tekst	Er worden steeds meer (150 per jaar) RIB's gestuurd; maar kwantiteit zegt niets over kwaliteit. Kortere info, echt afwegen wat wel/niet aan de raad moet worden gestuurd - en een focus op 'need to know'. Advies: stel een DenkGroep in, die eerdere RIB's analyseert op informatieniveau, nut/noodzaak en voorstellen doet voor betere afspraken over <i>wat wanneer</i> in een RIB thuishoort.	Vanuit de gemeentesecretaris en de griffier wordt een project gestart dat moet leiden tot betere raadsvoorstellen en -besluiten; dit wordt daarbij meegenomen.
36.	Raadslid/-leden	Bij afsplitsing: geen nieuwe fractie (met alles wat daarbij hoort) maar gewoon alleen maar 'raadslid'.	Als een raadslid uit een fractie treedt en zelfstandig verder gaat, vormt hij/zij geen nieuwe fractie. Hij/zij blijft raadslid met bijbehorende raadsledenvergoeding. Er is dan dus geen sprake van fractievergoeding of deelname aan de Planningscommissie, Auditcommissie en Fractievoorzittersoverleg, bijvoorbeeld. Ook is er dan geen ruimte om eigen commissieleden te benoemen.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
37.	Raadslid/-leden	Professionele foto's	Net als de wethouders: ook een fotograaf inhuren voor de foto van de raadsleden (individueel en als groep); professionele uitstraling op de website en in de raadscommunicatie.	De griffie zal dat in gang zetten.
38.	Raadsvergadering	Deadline aankondigen moties en amendementen; en ook: agendawijzigingen, beantwoording raadsragen.	Bij voorkeur op 48 uur voor de betreffende vergadering.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
39.	Raadsvergadering	Handhaven: in juni en november alleen vergaderingen over Planning en Control-producten (begroting, jaarrekening)	Dit is ontstaan vanuit het besef dat het teveel is (ook qua lezen) om naast een jaarrekening of begroting ook nog andere 'gewone' voorstellen te moeten bespreken. Praktijk: 1 veegcommissie en veegraad, voor noodgevallen.	Dit zal dus ongewijzigd blijven in de verordening.
40.	Raadsvergadering	In een verkiezingsjaar : geen vergaderingen van commissie en raad in februari en maart (misschien ook: januari)	In een verkiezingsjaar in principe niet vergaderen in februari en maart (en wellicht ook januari); dit, om de handen vrij te houden voor de verkiezingen. De LTP moet daar dus rekening mee houden. Wat wel wordt geregeld: een veegcommissie en -raad, voor niet-politieke voorstellen, waarbij besluitvorming niet kan wachten.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
41.	Raadsvragen	Contact met ambtenaren over technische informatie	Direct contact kan (bij met name technische vragen) verhelderd werken; contact kan prettig zijn en ook bijdragen en het verkleinen van het gevoel van afstand, bijvoorbeeld. Belangrijk: dat helder is wat wel/niet de bedoeling is. Wel: via de griffie.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
42.	Raadsvragen	Vaart maken met het Vragenuur	Ter vermindering raadsvragen (schriftelijk en qua rondvragen)	De pilot wordt nog voor het reces door de griffie georganiseerd.
43.	Raadsvragen	Beantwoording moet sneller	Het overzicht Openstaande Raadsvragen is vaak (te) lang; daar moet het college meer op sturen.	Dit wordt aan het college doorgegeven (het vraagt geen aanpassing van de verordening; daarin is een termijn van 21 dagen opgenomen)
44.	Raadsvragen	Afspraken over raadsvragen en rondvragen	Belangrijk: vragen die betrekking hebben op een raadsvoorstel dat in de commissie dient zoveel mogelijk (via mail) vooraf stellen, voordat die raadscommissie plaatsvindt.	Dit is een oproep aan alle raads- en commissieleden; het staat al als zodanig in de verordening.
45.	Raadsvoorstellen	Kwaliteit raadsvoorstellen verbeteren, samen met ambtenaren	Een denkgroep uit raad, aangevuld met ambtenaren en ondersteund door de griffie zou aan de slag moeten gaan met kwaliteit van raadsstukken en bespreekbaarheid. Wat moet er in advies? Is duidelijk wat van de raad gevraagd wordt? Is het voor de luisteraar/kijker duidelijk waarover het gaat? Denk aan de doelgroep: mensen met een prima verstand, maar geen deskundigen op alle onderwerpen waar ze over moeten besluiten; schrijf op een wijze dat iedereen die het leest het echt kan snappen. Ook: geen afkortingen gebruiken, en: schrijven voor leken.	Vanuit de gemeentesecretaris en de griffier wordt een project gestart dat moet leiden tot betere raadsvoorstellen en -besluiten; dit wordt daarbij meegenomen.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
			Ook: toevoegen van o.a. duidelijkere overwegingen (die uitnodigen tot 'wat vind ik hiervan?'), benoemen alternatieven/keuzes en een heldere uitleg over wat nu precies van de raad wordt gevraagd, waarom en: waarom nu. Ook: geen verborgen besluiten in bijlages (of RIB's) En: Het hoeft niet minder, als er een echt goede samenvatting is, of oplegger. - hoe georganiseerd kan worden dat er van elk raadsvoorstel samenvattingen worden gemaakt (maximaal 4 A4), waarin -anders dan in de korte pers-samenvatting die nu al wordt gemaakt- niet zozeer het besluit kort wordt weergegeven, maar de essentie van hetgeen voortligt en keuzes die er ook zijn.	
46.	Raadsvoorstellen	Dossiers aanleggen	In iBabs, over onderwerpen die meerjarig zijn en vaak op de agenda komen; daarin dan alle relevante voorstellen, besluiten, RIB's en beantwoording vragen.	Dit zal de griffie oppakken; raadsleden kunnen verzoeken om dossiers.
47.	Raadsvoorstellen	Tijdslimieten aan beantwoording vragen over raadsvoorstellen	Het is onhandig als op de dag zelf nog antwoorden en zo komen; komt de kwaliteit van de besluitvorming niet ten goede - men heeft geen tijd ze te lezen laat staan te bespreken. (Komt soms door de grote hoeveelheid of moment van stellen, maar feit is dat voldoende tijd moet overblijven om te lezen/bespreken/betrekken bij de besluitvorming). Uiterlijk de dag ervoor, om 18:00.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
48.	Regionale Raadscommissie Noordkop	Blijf duidelijk maken wat wij er mee opschieten	Zorg dat duidelijk is waarom we deelnemen (voor inwoners en deelnemers); wat het ons brengt als raad en regio. Daar ligt ook een rol voor de RaadsRapporteurs	Opdracht aan de griffie en de leden van de RRN zelf.
49.	Rondvraag	Aan het begin van vergaderingen	O.a. omdat het vooral ook de luisteraars dient - de rondvraag; hoeven ze niet de hele avond 'op' te blijven.	De griffie zal dit uitvoeren, nadat de nieuwe raad dit heeft besproken.
50.	Rondvraag	Het woord 'spoed' vervalt; toegevoegd wordt: vragen dienen kort en bondig te worden geformuleerd.		De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
51.	Stemming	Aanpassen: procedure hoofdelijke stemming	Nu moet de voorzitter formeel vragen (althans: zo staat het in het huidige reglement) of een stemming wordt verlangd; in de praktijk wordt over elk voorstel gestemd.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
52.	Steunfracties	(ook) steunfractievergaderingen plannen in de week tussen commissie en raadsvergadering in.	De raadscommissie wordt dan het 'informatieplatform'; daar worden nog (politieke) vragen gesteld en beantwoord, spreken mensen in en kunnen commissieleden nog vrijelijk spreken - het is ook niet nodig dat al tijdens de raadscommissie oordelen worden uitgesproken. Maar: planning (extra) steunfractie is aan de fracties zelf .	Dit is aan de fracties zelf; regelen hoe en wanneer ze besluitvorming voorbereiden.
53.	Vergadermodel	Naar een ander vergadermodel (BOB geheten: beeldvorming - oordeelsvorming - besluitvorming)	Er is ook kort gesproken, op inbreng van de heer Uitdedaag, over het zogeheten BOB-model : BOB staat voor beeldvorming - oordeelsvorming - besluitvorming . <i>'Het BOB-model moet de gemeenteraad helpen om effectief door het proces te gaan richting een besluit of oplossing. In overleggen wordt snel het risico gelopen dat we snel ergens iets van vinden zonder we voldoende tijd hebben besteed aan eerst eens goed te kijken wat er daadwerkelijk aan de hand is en daar eerst eens goed over na te denken.'</i>	Er zal een DenkGroep 'BOB' opgestart worden door de griffie.
54.	Vicevoorzitter(s) gemeenteraad	Vicevoorzitter(s) moeten getraind worden (en: bij voorkeur 2 benoemen)	De vicevoorzitters moeten echt worden opgeleid en vaker worden ingezet (in elk geval als voorzitters, en meedraaien in de poule van voorzitters van de raadscommissies).	De griffie regelt dit; vicevoorzitters moeten beseffen dat zij dus ook mee gaan draaien als commissievoorzitters.
55.	Voorzitters raadscommissie	Alleen technisch voorzitten	Dus niet inhoudelijk antwoord geven of inbreng kwalificeren ('dat is een goede vraag')	Is een signaal de aan voorzitters van de commissie (zal ook meegenomen worden in de training die aangeboden wordt aan de commissievoorzitters).
56.	Voorzitters raadscommissie	Strakker leiden	Ook vanwege de volgbaarheid voor mensen thuis	Is een signaal aan de voorzitters van de commissie (zal ook meegenomen worden in de training die aangeboden wordt aan de commissievoorzitters).

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
57.	Voorzitters raadscommissie	Geef af en toe feedback, over hoe een vergadering is geleid	Dit is een verzoek van de voorzitters van de afgelopen jaren; die feedback moet periodiek worden geregeld via bijv. een gesprek tussen commissieleden en de voorzitters.	De griffie zal dit jaarlijks organiseren, en: De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
58.	Vragenuur	Pilot Vragenuur	Er komt een pilot voor het invoeren van een maandelijks 'Vragenuur', te houden in de raadzaal (openbaar en dus ook uitgezonden). De gedachte is, dat in dat (openbare) uur het college (met ambtelijke deskundigen) vragen beantwoordt die leven bij fracties. Fracties geven vooraf door over welk onderwerp/welke onderwerpen zij vragen hebben, zodat de juiste ambtenaren aanwezig kunnen zijn. We denken, dat hiermee het aantal schriftelijke vragen en rondvragen omlaaggaat, waarmee dus vergadertijd en ambtelijk tijd (normaal besteed aan beantwoording schriftelijke vragen) wordt bespaard. Het stelt raads- en commissieleden ook in staat aan hun achterban te laten zien dat ze een bepaald onderwerp hebben aangesneden; hun belofte waarmaken (normaal wordt daar soms de Rondvraag voor gebruikt).	Dit is al eerder afgesproken; door Corona steeds niet doorgegaan. Nu wordt dit gepland nog dit voorjaar - actie: griffie.
59.	Waddensamenwerking	Oprichten Regionale Raadscommissie Wadden	À la de Regionale Raadscommissie Noordkop; maakt dat raadsleden zich weer betrokken voelen bij de Waddeneilanden; dit uitwerken in een voorstel. Voorstel: vraag de griffier om bij de andere 4 Waddengriffiers te polsen hoe zij hierover denken.	De griffier zal dit meenemen naar het periodieke overleg tussen de Waddengriffiers.
60.	Wensen en bedenkingen	Als de gemeenteraad wensen en bedenkingen mag geven op een besluit van het college, dan: wel alle wensen en bedenkingen benoemen, maar degenen die op een meerderheid kunnen rekenen staan bovenaan.	Wensen en bedenkingen kunnen op verschillende manieren aan het college worden gegeven. - als een raadsbesluit, met daarin opgenomen de wensen en bedenkingen waar de meerderheid van de raad het mee eens is - als een verslag van hetgeen de fracties hebben ingebracht tijdens de bespreking van het stuk, ongeacht of deze wensen en bedenkingen door voldoende raadsleden gesteund worden. Het is aan het college wat zij met de opmerkingen doet, omdat er altijd sprake is van een collegebevoegdheid in deze gevallen. Wanneer voor het verslag wordt gekozen, is het lastig omdat er wellicht tegenstrijdigheden in zitten, die niet gewogen zijn.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
			Ook moeten de wensen en bedenkingen uit het betoog worden gefilterd. Voordeel is wel dat ook de mening van een minderheid wordt gehoord. Afspraak: Geopperd wordt om alle wensen en bedenkingen van de raad op een rij te zetten en te kijken waar een meerderheid voor is. De wensen en bedenkingen met een meerderheid komen bovenaan het lijstje. De andere wensen en bedenkingen (waarvoor geen meerderheid is) blijven op het overzicht.	
61.	Werkdruk	Sturen op minder avonden	Met name voor raadsleden die nog werken en/of een gezin hebben, is het nodig om te sturen op minder avonden (commissie, RIA's, steunfractie)	De griffie zal dit in gedachten houden bij het bewaken van de Raadsplanner.
62.	Werkdruk	Sturen op minder leeswerk (minder RIB's ook)	Bondigere voorstellen en RIB's; samenvattingen (zie ook bij: raadsvoorstellen); via een DenkGroep oppakken (komen tot een set van regels t.a.v. RIB's: wanneer, wat, hoeveel)	Vanuit de gemeentesecretaris en de griffier wordt een project gestart dat moet leiden tot betere raadsvoorstellen en -besluiten; dit wordt daarbij meegenomen.
63.	Werkdruk	Geen informatie meer toesturen kort voor een vergadering	Het gebeurt regelmatig dat er nog relevante informatie wordt gestuurd (bijv. antwoorden op vragen) kort voordat de vergadering is. Voor raads- en commissieleden die gewoon een baan hebben, is dat niet bij te houden. Streven: 1 of liever nog 2 dagen voordat een vergadering plaatsvindt zorgen dat alles wat relevant is voor die vergadering beschikbaar is (behoudens zaken die echt last minute zich voordoen). Dat gaat dan om amendementen en moties (voor een raadsvergadering) en beantwoording vragen of relevante RIB's.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
64.	Wethouders	Jaarlijks als gemeenteraad een functioneringsgesprek met de wethouders houden.	Wethouders worden door de gemeenteraad benoemd en daarbij hoort dan ook dat het functioneren -in gesprek tussen bijvoorbeeld Vertrouwenscommissie en de betreffende wethouders- periodiek aan de orde komt; dit zou kunnen bijdragen aan bestuurlijke rust.	De griffie verwerkt dit in het raadsvoorstel om de Verordening die de werkzaamheden van de raad en haar commissie regelt , waarmee de raad van 2022-2026 zijn werk regelt, aan te passen.
65.	Wethouders	Functieprofielen vaststellen	Voorafgaand aan verkiezingen kun je als gemeenteraad een functieprofiel neerleggen voor wethouders. Want: stevig bestuur nodig, stevige leidinggevers - t.b.v. bewaking zelfstandigheid Texel. In staat zijn om met ambtelijke top te sparren.	Dit wordt genoteerd als aandachtspunt voor de verkiezingen van 2026.

	Betreft: (Alfabetisch)	Wat?	Toelichting	Te nemen actie:
			De gemeenteraad benoemt de wethouders; niet gek dan ook een functie- of competentieprofiel op te stellen. Wethouders spelen een belangrijke rol in het bestuur van Texel.	
66.	Wethouders	Niet meer standaard aan tafel	Aanschuiven indien nodig/gewenst; daarna weer de 'kring uit'.	Praktische afspraak, die aan de bodes (die de raadzaal klaarzetten voor een vergadering) zal worden meegegeven.
67.	Wethouders	Aandacht voor wijze van in beeld komen, en: geen gesprekken direct achter de commissie- of raadsleden; dat is heel erg storend.	Ook mensen (wethouders en anderen) op de tweede rij zijn in beeld; belangrijk te letten op hoe dat eruitziet voor de thuis-kijkers. Daarnaast wordt door degenen die vergaderen het als storend ervaren dat er achter hen gesprekken worden gevoerd (o.a. door collegeleden) - belangrijk om in de zaal stil te zijn als er een vergadering aan de gang is.	Oproep aan alles die zich buiten de ring, en in beeld, bevinden.